

פרדס השבוע

הרב דוד שושנה שליט"א

פרשת אמור
יח אייר תשפ"א
ל"ג בעומר

קיים מאן דמנדב מנחה מייתי מלי קומציה
דסולתא ומתכפר ליה אמר להו אתא מלי קומצי קמחא
דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי.

מסביר רש"י:

לרבנן, תלמידיו: הלכות קמיצה. דורש בענינו של יום וששה עשר בניסן היה הוא
יום תנופת העומר:

ובלשון דומה מובא הסיפור בויקרא רבה (כח,ו):

אמר רבי אבון ורבי נחמיה ורבי יעקב בר אבא בשם רבי יהודה ברבי סימון רבי
יוחנן ורבי שמעון בן לקיש היא, רבי יוחנן אומר לעולם אל תהי מצות העמר קלה
בעיניך שעל ידי מצות העמר זכה אברהם לירש את ארץ כנען, הדא הוא דכתיב
(בראשית יז, ח): ונתתי לך ולזרעך אחרריך, על מנת (בראשית יז, ט): ואתה את
בריתי תשמר, ואיזה זה מצות העמר. ריש לקיש אמר לעולם אל תהי מצות העמר
קלה בעיניך, שעל ידי מצות העמר עשה הקדוש ברוך הוא **שלום בין איש לאשתו**,
הוי אומר בזכות קמח שעורים [...].

רבי לוי אמר **היא שעמדה להם בימי המן**, דאמר רבי לוי כיון שראה מרדכי את
המן בא כנגדו והסוס בידו, אמר דומה אני שאין רשע זה בא אלא להרגני, והוון
תלמידיו יתבין תניין קמוי, אמר להם עמדו וברחו שמא תכונו בגחלת. אמרו ליה
בין לקטל בין לחיי אנן עמך ולא נשבקך, מה עשה נתעטף בטליתו ועמד בתפלה
לפני הקדוש ברוך הוא, ותלמידיו יתבין תנין, אמר להם במה אתם עוסקים, אמרו
לו **במצות העמר** שהיו ישראל מקריבין במקדש ביום הזה. אמר להון הדין עמרא
במאי הוה דדהב או דכסף, אמרו לו דשעורין. אמר להון וכמה הות טימי דידיה
בעשרה קנטרין, אמרין ליה סגין בעשרה מנין. אמר להון **קומו דנצחו עשרת מנכון**
לעשרת אלפים קנטריא דכספא.

אחרי שהביא הגמרא והמדרש, הסביר המהר"ל (אור חדש ו,יא):
ופירוש דבר זה הוא דבר מופלג ועמוק, וזה כמו שבארנו כי הדבר הזה והנס הזה
היה בזמן שלא היו ניסים ונפלאות בעולם, אלא עולם היה נהוג כמנהגו ("ע"ו נד, ב),
כי בזמן בית ראשון היו ניסים ונפלאות בעולם. ולפיכך אמר גם כן שמצות העומר
עמדה להם בימי גדעון, כי בזמנו גם כן לא היה ניסים נעשה להם, כמו שאמר גדעון
אל המלאך (שופטים ו, יג) "ויש ה' עמנו ולמה מצאתנו כל זאת ואיה כל נפלאותיו
אשר ספרו לנו אבותינו וגו'", שתראה מזה כי לא היו ניסים בימים ההם. ולפיכך
עמדה להם מצות העומר, כי **העומר מביאין אל הקב"ה בשביל שהוא מנהיג הטבע**,
ואין הטבע מעצמו, אבל הוא יתברך מנהיג הטבע.

וכך אמרו במדרש (ויק"ר כח, א-ב), אמר רבי ינאי, בנוהג שבעולם אדם לוקח
ליטרא של בשר מן השוק, כמה יגיעות כמה צער הוא מצער עד שיבשלה. והבריות
ישנים על מטותיהם, והקב"ה משיב ומעלה עננים, ומגדל צמחים, ומדשן את
הפירות, ואין נותנין לו **רק שכר העומר**, הדה הוא דכתיב (ויקרא כג, י) "והבאתם
את עומר ראשית קצירכם אל הכהן". אמר רבי פנחס, בנוהג שבעולם אדם מכבס
כסותו בימות גשמים, כמה יגיעות יגע עד שלא נגבה. והבריות ישנים על מטותיהן,
והקב"ה מוציא מעט רוח ומנגב את הארץ. הנה תראה כי מצות העומר בשביל
שהוא יתברך מנהיג הטבע; משיב הרוח ומגדל צמחים. ולפיכך הבאת העומר הוא
מן השעורין דווקא (מנחות פד, א), כי הטבע הוא חמרי כאשר ידוע, ולפיכך שייך
בזה דוקא שעורין, ולא ענין אחר.

וכאשר רצה המן לעקור את ישראל, לא היה יכול מפני שאנו מביאין העומר, שאנו
מקבלין השם יתברך לא-לוה, שהוא מנהיג את העולם הטבעי, כי הוא אדון הטבע,
ולפיכך אנו מביאין אליו את העומר. מצד זה ראוי שיהיה הקב"ה מנהיג עולמו שלא
ימסר ישראל להריגה, ויהיה נשאר קיים מנהגו של עולם. אף כי אין כאן נס נגלה
כמו שהיה בקריעת ים סוף ושאר הניסים. ולפיכך במגילה הזאת **לא תמצא שם**
קדוש שאינו נמחק, כי לא נראה בהנהגה הזאת הטבעית שמו הגדול שמחדש ניסים,
רק ברמו בלבד נזכר. וכל זה בודאי כי הוא יתברך מנהיג את הטבע, אף כי האדם
חושב כי הטבע מעשה ה' הוא, והטבע הוא שליח הקב"ה. ומפני כך נס הגאולה
הזאת היה הכל בטבע, מצד שהוא יתברך מנהיג הטבע, ועל ידי זה גאלם [...].

א. חנוכה ופורים

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת להם מועדי ה'
אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי: (כ"א-ב)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הבאיכם את עמר התנופה שבע
שבטות תמימת תהיינה: (כ"ב, ל"ו)

בסכת תשבּו שבַעַת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת: (כ"ב, מב)

וידבר ה' אל משה לאמר: צו את בני ישראל ויקחו אליך שֶׁמֶן זֵית זָךְ
כתית למאור להעֵלֶת נֵר תמיד: (כ"ד, א-ב)

ולקחת סלת ואפית אתה שתיים עשרה הלות שְׁנֵי עֶשְׂרִים יהיה החלה
האחת: (כ"ד, ה)

מובא בפסיקתא זוטרתא (פרשת בהעלותך):

מצאנו לפרשת שמן זך ולפרשת המנורה שנאמרו ונשנו והן צריכין להדרש על
הסמוכים. למה נאמר (ויקרא כד) ויקחו אליך שמן זית זך **לפרשת המועדים** מלמד
שהיו ישראל עתידין לחדש יום טוב להם על עסק השמן ואיזה זה **זו חנוכה**.

כתוב בספר הרוקח מרבינו אלעזר מגרמיזא מבעלי התוספות (הלכות
חנוכה סימן רכה):

בפרשת אמור אל הכהנים התחיל שבת ורגלים פסח עצרת ראש השנה ויום
הכפורים סכות. וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל וסמיך ליה ויקחו אליך
שמן זית זך כתית למאור רמז לחנוכה, שמן זית זך מן המובחר. ואמר להעלות נר
יערך את הנרות, ללמד לילה ראשונה נר אחת ואחר כך נרות. סמך שמן נרות
לסוכות מה סוכות ח' ימים אף חנוכה ח' ימים, וגומר את ההלל וכו'.

וכותב בהמשך (הלכות פורים סימן רמ):

מגילה נקראת בה' זמנים לכפרים המקדימין ליום הכניסה לקיים את ימי הפורים
האלה בזמניהם בה' זמנים. כי במגילה כתיב ד' שמחה ומשתה וא' משתה ויום טוב
לכך רמז בפרשת אמור אל הכהנים לאחר פרשת המועדות שמן זית זך רמז לחנוכה
ואחריו ולקחת סולת ואפית רמז לפורים משתה ושמחה.

ב. קמיצת העומר נגד הרשע

מובא במדרש רבה (נשא יד, ב):

שבעים שקל בשקל הקדש, כנגד שבעים אמות שיצאו ממנו. דבר אחר, למה
שבעים, כנגד מראש ספר בראשית, עד קללת נחש, **שבעים פסוקים**.

אמר רבי פינחס שני אויבים לא נארו עד שהשלים עליהם שבעים פסוקים, הנחש
והמן הרשע. הנחש מבראשית עד (בראשית ג, יד): ארור אתה מכל הבהמה, שבעים
פסוקים. המן (אסתר ג, א): מאחר הדברים האלה גדל המלך וגו', עד (אסתר ז, ז):
ויתלו את המן, שבעים פסוקים, לתכלית שבעים נתלה על חמשים.

כתוב בספר הרוקח (הלכות פורים סימן רלה):

ואמרו רבותינו מניין להמן מן התורה המן העץ לכך כמו שיש ע' פסוקים מבראשית
עד ואיבה אשית, כן מן ויתלו שניהם על עץ עד ויתלו את המן ע' פסוקים, הנחש
נתקלל ע"י העץ אף המן נתלה על עץ אשר הכין לו, [...]

יין בגימטריא ע' וכן מאיגרות המן י"ג בניסן עד כ"ב בסיון שנכתבו האיגרות של
מרדכי ע' ימים.

מן אמר אל הכהנים עד ספירת העומר ע' פסוקים ושם רמזו המן בסוף ג' תיבות
הדין ממושבותיכם תהיינה והוא נתלה בקציר העומר, כסודם שנהפכה ביום
העומר.

עוד קשר בין המן למצות העומר מובא במסכת מגילה (טז, א):

ויקח המן את הלבוש ואת הסוס אול אשכחיה דיתבי רבנן קמיה ומחוי להו הלכות
קמיצה לרבנן כיון דחזייה מרדכי דאפיק לקבליה וסוסייה מיחד בידיה מירתת אמר
להו לרבנן האי רשיעא למיקטל נפשי קא אתי זילו מקמיה די לא תכונו בגחלתו
בההיא שעתא נתעטף מרדכי וקם ליה לצלותא אתא המן ויתב ליה קמייהו ואוריך
עד דסליק מרדכי לצלותיה אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה בזמן שבית המקדש

מותאם ונערך עם השלמת מקורות ע"י בנו יונתן יוסף, מתוך שיחתו השבועית של הרב בצרפתי.

לקבלת השיחה ב M או ב WhatsApp : A0583245820@gmail.com או באתרים לדעת ודרשו

ולדעת הכל היה **המן נתלה ביום ט"ז, שהוא יום הכאת העומר** (מנחות טו,א), מטעם אשר אמרנו למעלה כי יום זה שמביאים העומר שהשם יתברך מנהיג את עולמו בטבע וכמנהגו של עולם כראוי להיות, ולכך היה שומר את ישראל. אף כי באותו זמן לא היו ניסים ונפלאות, שיהיה השם יתברך מחדש להם ניסים ונפלאות שלא בטבע שלא כמנהגו של עולם. ולפיכך השם מיוחד בד' אותיות ונקרא בשם אדנות, כי שם הכתיבה ממנו הם ניסים ונפלאות בעולם, ושם א"ד בו מנהיג עולם הטבע, כמו האדון שהוא מושל ומנהג כסדר שלו. ולכך אצל שם א"ד כתיב תמיד "אדון כל ארץ", שכן כתיב (תהלים קיד, ז), "מלפני אדון חולי ארץ", (שם ח, י) "ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ", כי השם הזה, הוא שם א"ד, בו מנהיג הטבע. ומפני כי לא נעשה כאן נס נגלה, רק הכל היה בהנהגת העולם, לכך לא נזכר השם המיוחד במגילה הזאת. ואפילו שם א"ד לא נזכר, כי מאחר שהיה הכל בטבע, ולא נראה פעל השם יתברך בנגלה, ולכך לא נכתב השם בנגלה במגילה.

ג.רשב"י ורבי יהודה בין גרים מובא במסכת שבת (לג,ב):

דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתבי יהודה בן גרים גבייהו פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהו של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות ר' יוסי שתק נענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שווקין להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן גשרים לטיול מהו מכס הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות [רש"י: וסיפר דבריהם. לתלמידים או לאביו ואמו ולא להשמיעין למלכות ונשמעו על ידו למלכות:] אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי שמעון שיגנה יהרג אול הוא [רבי שמעון] ובריה [רבי אלעזר] טשו [הסתתרו] בי מדרשא כל יומא הוה מייתי להו דביתיה [אשתו של רבי שמעון] ריפתא [לחם לאכול] וכוזא [כד] דמיא וכרכי [והם היו אוכלים] כי תקיף גזירתא א"ל לבריה נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי לה ומגליא לן אולו טשו במערתא איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא והוו משלחי מנייהו [פושטים את בגדיהם] והוו יתבי עד צוארייהו בחלא כולי יומא גרסי בעידן צלויי [כשעמדו לתפילה] לבשו מיכסו ומצלו והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבילו.

איתבו תריסר שני במערתא אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא אמר מאן לודעיה [מי יודיע] לבר יוחי דמית קיסר ובטל גזירתיה נפקו חזו אינשי דקא כרכי וזרעי [שעסקו בחרישה וזריעה] אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחרוב עולמי יצאתם חיזרו למערכתכם הדור אול איתבי תריסר ירחי שתא אמרי משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש יצתה בת קול ואמרה צאו ממערכתם נפקו כל היכא דהוה מחי [מכה] ר' אלעזר הוה מסי [מרפא] ר"ש אמר לו בני די לעולם [שיעסקו בתורה] אני ואתה בהדי פניא דמעלי שבתא [בערב שבת לפנות ערב] חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא [שני חבילות הדסים] ורהיט [רץ] בין השמשות אמרו ליה הני למה לך אמר להו לכבוד שבת ותיסגי לך בחד חד כנגד [שמות כח, ז] זכור וחד כנגד [דברים ה,יב] שמור א"ל לבריה חזי כמה חביבין מצות על ישראל.

יתבי דעתייהו שמע ר' פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה [הכניסו לבית המרחץ] הוה קא אריך ליה לבישריה חזי דהוה ביה פילי בגופיה [סדקים שנוצרו משהייתו בחול] הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה א"ל אוי לי שראיתך בכך א"ל אשריך שראיתני בכך שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך דמעיקרא כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושיא הוה מפרק ליה ר' פנחס בן יאיר תריסר פירוקי לסוף כי הוה מקשי ר"פ בן יאיר קושיא הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי אמר הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא דכתיב (בראשית לג,יח) ויבא יעקב שלם ואמר רב שלם בגופו שלם בממונו שלם בתורתו (בראשית לג,יח) ויחן את פני העיר אמר רב מטבע תיקן להם ושמואל אמר שווקים תיקן להם ור' יוחנן אמר מרחצאות תיקן להם אמר איכא מילתא דבעי לתקוני אמרו ליה איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה,

[לד,א] ואית להו צערא לכהנים לאקופי אמר איכא אינשי דידע דאיתחוק הכא טהרה א"ל ההוא סבא כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה עבד איהו נמי הכי כל היכא דהוה קשי טהריה וכל היכא דהוה רפי צייניה אמר ההוא סבא טיהר בן יוחי בית הקברות א"ל אילמלי (לא) היית עמנו ואפי' היית עמנו ולא נמנית עמנו יפה אתה אומר עכשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו יאמרו זונות מפרסכות זו את זו תלמידי חכמים לא כל שכן יהב ביה עיניה ונח נפשיה נפק לשוקא חזייה ליהודה בן גרים אמר עדיין יש לזה בעולם נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות:

עתה הבה נראה מי היה אותו יהודה בן גרים. חידוש גדול מצינו על כך בתוספות כי לא היה אדם פשוט אלא אדם גדול תלמידו של רשב"י (ר"ת גורס כאן רבי) כמבואר בפירוש בגמרא (מועד קטן טא,א):

ר' יוחנן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדרים בי ר' שמעון בן יוחי איפטור מיניה באורתא לצפרא הדור וקא מפטיי מיניה אמר להו ולאוי איפטירתו מיני באורתא אמרו ליה למדתנו רבינו תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת שנאמר ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וכתביב (דברי הימים ב ז, י) וביום עשרים ושלשה לחדש השביעי שלח את העם אלא מכאן לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת א"ל לבריה בני אדם הללו **אנשים של צורה הם** זיל גביהון דליברכוך.

אנו רואים כי כשיצא רשב"י מהמערה היה כל כך שמח, עד שנתלבש במדת החסד להמתיק הדין של רבי אלעזר בנו, כמבואר בבמרא הנ"ל: "כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר הוה מסי רבי שמעון" זאת ועוד שאמר מפורש: "הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא" ואכן עשה תיקון לכהנים לטהר להם את המקום.

מדוע לא מצא רשב"י לנכון ביום שמח זה לעשות חסד נוסף, לסלוח לתלמידו רבי יהודה בן גרים, שלא סיפר הדברים בכוונה אלא לא נזהר מלספר לקרובים אליו ונשמעו למלכות, הן אמת שלא נהג כראוי, אולם אין ספק שנטבער על כך צער רב, מדוע אם כן לא מחל לו רשב"י.

והנה מעט מלשון ה**נובלות חכמה** להמקובל האלקי היש"ר מקנדיאה (עלה ד דף קנד,ב):

בוזרה פרשת בראשית (דף טו,א) בריש הורמנותא דמלכא [...] פירוש **רשב"י** ע"ה הנרמז באותיות ברי"ש [...] כי נשמתו היתה **נשמת משה רבינו** ע"ה ודורו היה דור דעה כנרמז בוזרה פ' שלח לך ובכמה מקומות לכן עשה ספרא דציניעותא ה' פרקים כנגד ה' חומשי תורה שסידר משה רבינו ע"ה. וגם לא לחנם סדרו רבותינו ז"ל בגמרא במסכת שבת, סיפור המעשים של רשב"י בבורחו מפני הקיסר, שאמרו שם שמעון שיגנה יהרג, לרמוז על סוד ניצוץ משה שברח מפני פרעה שרצה להורגו, וברח מפניו אל יתרו שנאמר (שמות יח,ד) ויצילני מחרב פרעה, והשיג שלמותו אחר כך בסנה, לכן גם הרשב"י השיג שלמותו במערה במדברא דלוד.

ויהודה בן גרים שסיפר דברים לפני המלך, היה **גלגול המצרי** שהרגו משה, כי באמת **ההרוג הרג את הורגו**, ולכן רשב"י יהב עיניו ביה ועשאו גל של עצמות, וגם במשה רבינו ע"ה נעשה המסירה על ידי הדיבור של (שמות ב,יד) הלהרגני אתה אומר, וישמע פרעה ויבקש להרוג את משה, ואין כאן מקומו.

והנה מה שכתב כי רשב"י הוא נשמת משה רבינו, כן מבואר ב**ליקוטי ש"ס** לרבינו האריז"ל (מסכת שבת):

"שמעון שיגנה יהרג.דע כי הרשב"י ע"ה היה ניצוץ ממשה רבינו ע"ה, וכשם שמשה ברח מפני חרב פרעה והשיג שלמותו שם במדבר, כך הרשב"י ברח מפני הקיסר והשיג שלמותו שם במערה המדברה בלוד."

ביאור הענין הוא על פי מה שיגלה לנו רבינו האריז"ל ב"שער הפסוקים" (סימן ב'): ויהי בימים ההם וירא איש מצרי מכה איש וגו':

הנה אמר הכתוב מאחיו, לשון רבים. וקרי ביה מאחיו, לשון יחיד, בחירי"ק תחת החי"ת. לרמוז מ"ש אצלינו, בפסוק כי שבעתים יוקם קיץ, כי זה ה**מצרי**, הוא תערובת הרע שבקין, אחיו של **הבל**, שהוא **משה**. ונמצא, כי ראה ברוח קדשו, כי המצרי הוה המכה את האיש העברי, היה מן הרע של אחיו, של קין, ולכן הרגו בשם המפורש, לתקנו, כנזכר.

והנה מקרא מלא דיבר הכתוב (בראשית טו,ו): "שופך דם האדם באדם דמו ישפך" כלומר השופך דם האדם לרצחו, כי אז "באדם" על ידי האדם עצמו שנרצח "דמו ישפך" כי שניהם באים בגלגול והנרצח הורג את רוצחו.

הנה כי כן מבואר היטב דברי ה"נובלות חכמה" שכתב: "ויהודה בן גרים שסיפר דברים לפני המלך, היה גלגול המצרי שהרגו משה, כי באמת ההרוג הרג את הורגו." כלומר הבל שהיה ההרוג שהרגו קין הרג בגלגול משה את הורגו קין שנתגלגל במצרי, נמצא כי נפש קין היתה טמונה בתוך המצרי, ולפי זה מבואר כי נפש קין שהייתה תחילה בתוך המצרי נתגלגלה אחר כך ביהודה בן גרים.בא רשב"י שהיה הניצוץ של משה ולמד עמו תורה כדי להשלים תיקונו.

והנה מתחילה חשב רשב"י כי במה שלמד תורה (ובפרט נדרים) כבר נשלם תיקונו, אולם כאשר ראה שלא שמר על פיו וסיפר הדברים עד שנתגלגלו למלכות, הבין מזה כי עדיין נשאר בנפש קין שבו קצת זוהמה מזוהמת המצרי, לכן דוקא באותו זמן שיצא מהמערה ועשה תיקונים, סיבב הקב"ה שיפגוש את תלמידו רבי יהודה בן גרים כדי שישלים את תיקונו, וכאשר ראה רשב"י את תלמידו רבי יהודה בן גרים ונזכר מה שגרם בדיבורו, התפלא ואמר: "עדיין יש לזה בעולם" לא אמר בלשון נוכח: "עדיין אתה נמצא בעולם", אלא בלשון נסתר: "יש לזה בעולם", כלומר עדיין יש בעולם מזוהמת המצרי, [ויש לרמז: "עדיין יש לזה", ז"ה נוטריקון ז'והמת ה'מצרי], ואני חשבתי כי בכך שלמדתי עמו תורה כבר נתבטלה הזוהמה. (המקורות של ר' יהודה בן גרים הובאו במאמר של הרה"ג ר' פנחס פרידמן)

ד.עמדו ומלאו

מובא במסכת יבמות (סב,ב):

ר"ע אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנא' בבקר זרע את זרעך וגו' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמש עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה.

וכן מובא ב**מדרש רבה** (חיי שרה טא,ג):

רבי עקיבא אומר אם היו לך תלמידים בנערוותך עשה לך תלמידים בזקנותך, שאין אתה יודע איזה מהם מתקים לך זה או זה, ואם שניהם כאחד טובים. שנים עשר אלף תלמידים היו לרבי עקיבא מעכו ועד אנטיפרס וכלם בפרק אחד מתו, למה, שהיתה עיניהם צרה אלו באלו, ובסוף העמיד שבעה, רבי מאיר ורבי יהודה, רבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע ורבי יוחנן הסנדלר ורבי אליעזר בן יעקב. ואית דאמרי רבי יהודה רבי נחמיה ורבי מאיר ורבי יוסי ורבי שמעון בן יוחאי ורבי חנינא בן חכינאי ורבי יוחנן הסנדלר. אמר להם בני, הראשונים לא מתו אלא שהיתה עיניהם צרה אלו לאלו תנו דעתכם **שלא תעשו כמעשיהם, עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה**.

מובא בהקדמה של ה"שערי יושר" של ר' שמעון שקאפ על מצוות 'קדושים תהיו' שעניינו של האדם הוא להידמות לרביבונו של עולם, וכל מה שרביבונו של עולם ברא בעולם הוא כדי להיטיב,לטובת זולתו.

להקדיש כוחותינו הגופניים והרוחניים לטובת הרבים כפי ערכנו.

נגד הצרות עין והשנאת חינם צריך לחלק אהבה, להטיב לאחרים. עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה מתוך אהבה.